

ԱՌԵՏԱՔԵՐ

ՀԱՏՈՐ Խ.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, ՅՈՒԼԻՍ 1, 1911

ՅԻԻ 7

ԳՈՒՐԳԵՆ Մ. ՅԱԿՈԲՅԱՆ

ԿԱՄ

ՀԻՆԴԱՄԵՆՑ ՔՐԻՍՏՈՆԻԱՆ

[Ոչա յօդուածով մեր նպատակը որչափ կենսագրական մը ապա և սիրելի մը յիշատակել է՝ այնչափ ևս գուցեն է թէ հոգի մը ո՛րչափ կանուխէն և շուտ կրնայ Գրիտառները ըլլալ կամ Քրիստոնէ-եայ ըլլալ և Անոր քով երթալ ։]

Լիճակաւն զրայ նստող գիւղական երկչարի միակ տունի մը վերնոցարկի սենեակներէն մէկուն մէջ, մօտիկը լուսաւէտ լուսամտի աներէն մէկուն, պզտիկ մանիկ մը կայ՝ մէջն ալ պզտիկ մանիկ մը ։ Դիւրուկ ու թոճալուչիկ է ։ Այտերը քալօր՝ կըսես կորմիր խնձոր, թուշերը նոսր, դուխը խելանի, կէտր ու խոշոր ։ Խոշոր ու կսկծուն են աչքերն ալ ։ Սպիտի մէկ է օրը՝ և ինք հիւանդ, ու հիւանդ մը՝ որ սղ պիտի չտպրի, ինչպէս գերջը կը հասկնանք ։ Հիմա ծանր չերկիր ու չինք գիտեր սովածն ։ Թղթէ ու խաւարարաւ չինուած քանի մը սննդան բայց չատ սիրտում խաղալիքներ ունի ։ Անու չնե-րով լիցուած լուցկիի առփ մը մանաւանդ՝ զոր միշտ աչքին առջև կը դառնէ ու կը ընծաւորէ ։ Ախոր-ժակ չաւոր ու ոտոր համար բուն չաւոր, թէն քանի մը օր առաջ քոր կ'ազար ։ Երբեմն պուտ պուտ ջուր կը խմէ՝ ու տն ալ կը փռնէ ։ Պարտկան ցառի մը վրայ ալ կը խօսի ։ ձեռքս, ոտքս, տիկանս, աչքս, դուխս, վիզս, կողս, սիրտս, փորս՝ կըսէ տանը մէջ մը ։ Կ'ըզանր որ բժիշկի պէտք կայ՝ բայց բժիշկ չկայ ։ Ու տսիկա կ'աւելոյնէ առաւպտանքը՝ թէ՛ իր և թէ՛ իր տէրերուն, որ այդ պատճառաւ իսկ բժիշկներու Բժիշկին կը կապուին ու կ'ապաւինին միայն, որ կու՛մ թոշկէ՛ կա՛մ եթէ կ'առնէ, գիրենք իր կամքին պատրաստի ։

Ու կը հիւժի, կը սպասի ան հեռոյնեալ՝ . . . Սակայն հանդարտ ու համբերատար է ։ Դիւեր-ններն տնկամ ինք կ'ելլէ ու իր դիւի վերեւէն կ'ամուէ կը խօսէ իր ջուրը, թէն հայր ու մայր նստած գինքը կը հսկեն ու իրենք հողալ կ'ուզեն իրենց պզտիկ փամսուկը ։ Բայց պզտիկ հիւանդն ալ զանազան կը հոգայ և կըսէ. « Հայրիկ, մայրիկ, ես կրնամ խմել ու պառկել » ։ Բայց կ'ուզէ թէ դուք սղ հան-գիստ րբեք, տքուն մի կենաք ։ Սակայն այս կը կրկնապատկէ ծնողաց սէրն ու տնձնաւ քաղաքիւնը ծնողանէր զուրկին հանգալ, թէն աւագ, նորէն չգործը խնայել թոնկագին կ'անք . . .

Եղանակին գէտ միայն քիչ մը արտունջ տներ ։ Սերանի, հայրիկ, մայրիկ, արեւները դային սա ձիւները տանէին ու դարուն քերէին. տանիքները գոնէ ք-ցուէին՝ կըսէր հեղ հիւանդը կրկին ու կրկին, Ու իրաւունք ալ ունէր. տէնտուն արտէն ու բերնէն կը խօսէր ։ Դարունին մէկ ամիսը ելած էր, Զատիկն ալ մօտ էր, բայց ոչ լերան վրայ, ոչ ալ գոլորտի վրայ ունի մը գետին չէր սեղեր ։ Զմեռը իր վիցերորդ ամիսին մէջ էր ու տեղի աւալու երես ալ չէր դուրսեր ։

